

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Keskkonna-, rahvatervise- ja toiduohutuse komisjon

2011/2048(INI)

20.7.2011

ARVAMUS

Esitaja: keskkonna-, rahvatervise- ja toiduohutuse komisjon

Saaja: siseturu- ja tarbijakaitsekomisjon

Riigihangete ajakohastamine
(2011/2048(INI))

Arvamuse koostaja: Åsa Westlund

PA_NonLeg

ETTEPANEKUD

Keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjon palub vastutaval siseturu- ja tarbijakaitsekomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

Üldised aspektid

1. väljendab heameelt asjaolu üle, et komisjon peab riigihankeid ELi 2020. aasta strateegia eesmärkide saavutamisel ning säästvale majandusele üleminekul oluliseks; toonitab liikmesriikide kohustust tagada, et riigihankepoliitika toetab nende eesmärkide saavutamist, ning väljendab rahulolu asjaoluga, et komisjon pöörab suuremat tähelepanu väikehankijate vajadustele;
2. märgib, et ELi avaliku sektori tarbimine moodustab igal aastal ligikaudu 17 % ELi sisemajanduse koguproduktist; kordab, milline potentsiaal on riigiasutuste ostujõul ühiste eesmärkide edendamisel, ja toonitab, kui oluline on seepärast kasutada võimalust lisada riigihankemenetluse lisaks hinnale muid mõjureid, näiteks keskkonna- ja sotsiaalseid tegureid; on arvamusel, et kahjustavaid tootmis- ja tarbimismudeleid võib riigihangete sõlmimise abil vähendada;
3. väljendab heameelt kohalike, piirkondlike ja riiklike asutuste levinud soovi üle sõlmida lepinguid, millega toetatakse säästvat arengut, sealhulgas ressursi- ja energiatõhusust, taastuvenergia laialdasemat kasutamist ja kliimamuutusega võitlemist; märgib, et paljude tõendite kohaselt raskendab seda direktiiv ja selle rakendamine ning et praeguste riigihanke-eeskirjade mitmetimõistetavus on põhjustanud arusaamatusi ja erinevaid tõlgendusi keskkonnasäästlikkuse kriteeriumide lisamisel lepingutesse; rõhutab, et ELi aluslepingutes nõutakse õigusaktide kavandamist viisil, mis soodustab liikmesriikide ning kohalike ja piirkondlike asutuste keskkonnakaitse ja säästva arengu eesmärkide edendamise suutlikkust, mitte ei pärsi ega takista seda;
4. on jätkuvalt seisukohal, et direktiividega tuleks julgustada ja selgesõnaliselt lubada hankijatel viidata pakkumuste eseme kirjeldustes horisontaalsetele poliitikaeesmärkidele, näiteks säästva arengu kriteeriumidele;
5. toetab keskkonnaaspektide ja kõigi teiste säästvate arengule kaasa aitavate oluliste aspektide lisamist kõigisse asjakohastesse riigihankelepingutesse; rõhutab, et riigihangete direktiivi tuleks muuta nii, et oleks selgem, et hankijatel on soovitatav ja võimalik lepingute sõlmimisel:
 - kehtestada keskkonnaalased tingimused tehnilistes spetsifikatsioonides ja võtta lepingute sõlmimisel arvesse keskkonnamõju;
 - kehtestada sotsiaalsed standardid, näiteks selleks, et edendada puudega inimeste tööturule integreerimist, ja tööohutuse standardid;
 - kehtestada põllumajandusloomade heaolutingimused, samuti vajaduse korral elusloomade transpordi tingimused;

- kehtestada samad tingimused ka allhanke kohta,
- 6. on arvamusel, et esikohale tuleks seada teenuste jaoks välja töötatud ökomärgise kriteeriumid; rõhutab, et energiat tarbivate seadmete ostmisel ja rentimisel peaksid hankijad kasutama energiasäästu kogumahu hindamiseks energia ja ökomärgise standarditega võrdväärseid kriteeriume;
- 7. märgib eelkõige vajadust selgitada, et on võimalik kehtestada keskkonna-, ökosüsteemi, ühiskonna- ja loomakaitsealased tingimused, mis on ELi ühistest eeskirjadest rangemad; nõuab, et direktiivis sätestataks selgesõnaliselt, et sellega ei takistata ühelgi riigil järgimast ILO konventsiooni nr 94, ja rõhutab, et keskkonnahoidlike riigihangete tulemuslikuks toimimiseks on vaja selgeid ja ühemõttelisi ELi eeskirju, milles määratletakse täpselt liikmesriikide seadusandluse ja rakendamise raamistik;
- 8. eelistab julgustada ja lihtsustada avaliku sektori osalejate säästvaid hankeid; leiab endiselt, et suurimaks takistuseks keskkonnahoidlikumate riigihangete korraldamisel ei ole niivõrd soovimatus, kuivõrd võimaluste mitteteadmine ning ebaselged ja jäigad õigusaktid;
- 9. kutsub ELi institutsioone üles kasutama säästvust riigihangete standardkriteeriumina;
- 10. väljendab muret seoses ELi keskkonnahoidliku riigihanke vabatahtliku vahendi puuduliku rakendamisega;

Olelusring

- 11. on kindlal arvamusel, et direktiivi tuleks muuta ja teha selgemaks, et on nii võimalik kui ka soovitav võtta arvesse lepingu objekti keskkonnamõju kogu selle olelusringi jooksul, hõlmates tervet tootmisprotsessi ja selle tingimusi kuni tarbimiseni välja, pidades silmas protsessi varasemate etappidega seotud jäätmeid käsitlevat statistikat; komisjon peaks selleks, et anda hankijatele asjakohast teavet keskkonna- ja/või muude kestlikkust puudutavate aspektide kohaldamise kohta edastama neile olelusringi kulude kalkuleerimise meetodika;
- 12. rõhutab, et riigiasutusi tuleks ergutada ja nõustada pakkumustega seotud keskkonnatingimusi kehtestama päris alguses, ja nõuab õigusaktide muutmist, et tagada lepingute sõlmimine üldjuhul majanduslikult soodsaima pakkumuse alusel, mis hõlmab olelusringi kõiki kulusid, võttes võimaluse korral arvesse keskkonnasaaste kulusid;
- 13. rõhutab, et riigihangete puhul keskkonnaga suuremal määral arvestamine võimaldab märkimisväärselt säästa, kuna rohkem tuleb arvesse võtta olelusringi kulusid;
- 14. rõhutab, kui oluline on, et liikmesriigid ja komisjon edendaksid olelusringipõhisest mõtteviisist lähtuvate rahvusvaheliste kliima- ja keskkonnastandardite väljatöötamist, kuna need hõlbustaksid keskkonnahoidlike riigihangete korraldamist ja lihtsustaksid ettevõtete konkureerimist lepingute saamiseks eri riikides;

Suhted ettevõtjatega

- 15. rõhutab, et keskkonnakriteeriumide ja lepingu eseme vahel peaks olema seos, et vältida

konkurentsimoonusi ja õiguslikku ebakindlust, mis takistaks teatavate ettevõtete, nimelt VKEde osalemist riigihankemenetlustes;

16. rõhutab, kui oluline on liikmesriikide jaoks kaasata VKEsid ning julgustada neid riigihankelepingute sõlmimise taotlusi esitama; on arvamusel, et innovaatilised VKEd esitavad riigihangete käigus tõenäoliselt uusi viise keskkonnaküsimuste lahendamiseks;
17. soovib, et kui hanke objekt või teenus on ka kohapeal kättesaadav, võiks vastavalt läheduspõhimõttele avada menetluse kohalikele, peamiselt väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele, mistõttu vähendataks ka selle hanke keskkonnakoormust (nt CO₂-heitel);
18. rõhutab, et riigihangete ja keskkonnahoidlike logistiliste lahenduste toetuste abil saab vähendada reise arvu, autotranspordi kasutamist ja CO₂ heitkoguseid;
19. on seisukohal, et süvenev mure toodetest ja teenustest lähtuva keskkonna- ja kliimamõju pärast nõuab kohalike tarnijate eelistamise võimaluse uuesti kaalumist; kutsub sellega seoses üles piirmäärasid uuesti läbi vaatama ja on seisukohal, et säästvus peaks olema siseturu eeskirjade kitsast tõlgendusest tähtsam;
20. rõhutab seost keskkonnasõbralike hangete ja innovatsiooni edendamise vahel; rõhutab, et see on veelgi selgem, kui koondada keskkonnalased tingimused tehnilisse kirjeldusse, andes hindamise etapis rohkem punkte pakkumustele, mille puhul on täidetud teatavad väga ranged keskkonnalased tingimused ja keskkonnahoidlikud lahendused;

Menetluslikud aspektid

21. peab hanke täitmise järelkontrolli ja järelmeetmeid väga oluliseks; juhib tähelepanu asjaolule, et hankijatel peaks olema võimalik määrata karistused, kui ei saavutata pakkumuses esitatud kriteeriumidega kooskõlas jätkusuutlikke ja/või keskkonnalaseid eesmärke, seda ka alltöövõtu korral;
22. on kindlal seisukohal, et läbirääkimismenetluse ulatuslikum kasutamine edendaks innovatsiooni ja keskkonnahoidlike lahendusi, juhul kui on kehtestatud asjakohased garantiid mis tahes kuritarvitamise ärahoidmiseks;
23. rõhutab asjaolu, et seda, kas toode või teenus on toodetud säästvalt või mitte, käsitletakse õigesti toote omadusena; juhib tähelepanu sellele, et igat liiki lepingute puhul tuleb selgeks teha, millises mahus lisatakse tehnilistesse kirjeldustesse tootmisprotsessi puudutavad nõuded, et võimaldada hankijatel kontrollida nende sõlmitavate lepingute keskkonna- ja sotsiaalmõju;
24. on seisukohal, et lepingu sõlmimisel tuleks aluseks võtta madalaim hind vaid juhul, kui seda saab põhjendada asjaoluga, et keskkonna- ja/või teised säästvusnõuded ei ole kõnealusel juhul asjakohased või et ranged keskkonna- ja/või sotsiaalsed tingimused on kehtestatud tehnilises kirjelduses; kuid märgib, et oma lõpliku otsuse eest peab vastutama siiski hankija ise.

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	13.7.2011
Lõpphääletuse tulemus	+: 49 -: 0 0: 1
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Kriton Arsenis, Sophie Auconie, Pilar Ayuso, Paolo Bartolozzi, Sandrine Bélier, Nessa Childers, Bairbre de Brún, Esther de Lange, Anne Delvaux, Bas Eickhout, Edite Estrela, Karl-Heinz Florenz, Elisabetta Gardini, Gerben-Jan Gerbrandy, Julie Girling, Françoise Grossetête, Satu Hassi, Jolanta Emilia Hibner, Karin Kadenbach, Christa Kläß, Jo Leinen, Corinne Lepage, Peter Liese, Linda McAvan, Miroslav Ouzký, Antonyia Parvanova, Andres Perello Rodriguez, Sirpa Pietikäinen, Mario Pirillo, Pavel Poc, Vittorio Prodi, Frédérique Ries, Anna Rosbach, Dagmar Roth-Behrendt, Horst Schnellhardt, Richard Seeber, Salvatore Tatarella, Åsa Westlund, Glenis Willmott, Sabine Wils
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Matthias Groote, Romana Jordan Cizelj, Riikka Manner, Marisa Matias, James Nicholson, Alojz Peterle, Michèle Rivasi, Crescenzo Rivellini, Giommara Uggias
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed (kodukorra art 187 lg 2)	Lorenzo Fontana